

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 249
van **WILFRIED VANDAELE**
datum: 30 maart 2017

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Definitief beschermde monumenten - Opheffingsbesluiten

In het decreet Onroerend Erfgoed van 12 juli 2013 wordt een procedure opgenomen om beschermde monumenten op te heffen.

Artikel 6.2.1. van het decreet stelt: De Vlaamse Regering kan een besluit tot definitieve bescherming in de volgende gevallen geheel of gedeeltelijk wijzigen of opheffen:

1° de erfgoedwaarden van het beschermde goed zijn onherstelbaar aangetast of verloren gegaan;
2° een verplaatsing van het beschermde goed is noodzakelijk voor het behoud ervan;
3° de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing is vereist omwille van het algemeen belang.

1. In welke mate was ook voorzien in een procedure voor de opheffing van een beschermingsbesluit in de regelgeving zoals die gold vóór de inwerkingtreding van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013?
2. Graag een overzicht van de beschermingsbesluiten die tot op vandaag werden opgeheven, opgesplitst per provincie.
3. Welke motivatie lag aan de basis tot opheffing van de beschermingsbesluiten in de betrokken dossiers?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 249 van 30 maart 2017

van **WILFRIED VANDAELE**

1. Zowel in het Monumentendecreet van 1976 als het Archeologiedecreet van 1993 en het Landschapsdecreet van 1996 waren bepalingen opgenomen over de opheffing van een bescherming.

In het Monumentendecreet was dit geregeld in artikel 9, 2^{de} lid: "De Vlaamse Regering besluit, de Koninklijke Commissie gehoord, tot opheffen of wijzigen van het besluit tot bescherming van een monument of stads- of dorpsgezicht."

In het Archeologiedecreet was dit geregeld in artikel 23: "De Vlaamse Regering besluit, na advies van de commissie, tot het geheel of gedeeltelijk opheffen of wijzigen van de lijsten van beschermde archeologische monumenten en zones."

In het Landschapsdecreet was dit geregeld in artikel 13: "de gehele of gedeeltelijke opheffing of de wijziging van het besluit tot bescherming als landschap gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm, vastgesteld voor de bescherming."

2. Een lijst met alle opheffingsbesluiten is als bijlage bij dit antwoord gevoegd. Per provincie:

provincie	Aantal
Antwerpen	41
Limburg	9
Oost-Vlaanderen	25
Oost-Vlaanderen + Vlaams-Brabant	1
Vlaams-Brabant	12
West-Vlaanderen	34
Totaal	122

Het oudste opheffingsbesluit dateert van 1947; het jongste van 2015.

In sommige opheffingsbesluiten worden meerdere types beschermingen opgeheven.

Er zijn:

- 20 besluiten over de opheffing van een bescherming als cultuurhistorisch landschap;
- 84 besluiten over de opheffing van een bescherming als monument,
- 4 besluiten over de opheffing van een bescherming als stads- of dorpsgezicht;
- 4 besluiten over de opheffing van een bescherming als monument en de opheffing van een bescherming als cultuurhistorisch landschap;
- 10 besluiten over de opheffing van een monument en over de opheffing van een bescherming als stads- of dorpsgezicht.

Het overzicht geeft alle opheffingsbesluiten. Sommige gaan over de volledige opheffing, andere over een gedeeltelijke opheffing. Sommige onroerende goederen waren dubbel beschermd, andere zijn later opnieuw beschermd. De lijst in bijlage geeft dus niet het definitieve statuut weer van het beschermd onroerend goed.

In de besluitendatabank (besluiten.onroerenderfgoed.be) kan voor elke individueel object opgezocht worden wat de huidige actuele staat is van het beschermd goed.

3. In de meeste beschermingsbesluiten is in de aanhef opgenomen wat de motivatie is voor de opheffing van de bescherming. Een snelle screening levert ons volgende verschillende motivaties op en volgende vaststellingen op grote lijnen:

Er zijn opheffingen omwille van een dubbele bescherming (bv. Begijnhof in Turnhout – ID5777), er zijn opheffingen omwille van een algemeen belang zoals infrastructuurwerken (bv. station van Aalst – ID11081, Centers van de spoorwegberm in Antwerpen – ID5255, Kastanjeboom met Sint-Jozefskapel en omgeving – ID11022), er zijn opheffingen omdat delen geen erfgoedwaarde bezitten (bv. Osterieth huis in Antwerpen – ID10936) of om economische redenen (De Pekton in Antwerpen – ID10954). De bescherming van sommige bomen, een deep dug out – ID11188 of hoeves is opgeheven omwille van de slechte staat van het onroerend goed. De opheffing van de bescherming van een boom wordt vaak gemotiveerd omdat (het gebrek aan) vitaliteit van de boom een gevaar vormt voor de openbare veiligheid (bv. vrijheidsbomen – ID11010 en 11021, beuk op het goed 't Oud Hoefje – ID11011, beuk aan ingang van het befferhof – ID10938). Er zijn opheffingen door vernietiging van de Raad van State (Vallei van de Molenbeek: fase 2 – ID4478) of omwille van een BPA of verkavelingsvergunning (Park van Tervuren, Liedekerkebos – ID10040). De bescherming van Landschap "de Rammelaars" (ID11198) is opgeheven om volgende reden: "Overwegende dat in het voornoemde decreet wordt uitgegaan van overleg en het zoeken naar consensus binnen de beheerscommissie. De huidige patstelling in het gebied laat zo'n consensus niet toe. Zo is er geen relevante meerwaarde, los van de andere beschermingsstatuten, zoals in het kader van de ruimtelijke ordening en het decreet op het natuurbehoud. Door de aanhoudende polarisatie is de huidige klassering zelfs contraproductief voor het functioneren als erkend natuurreserveaat en als natuurgebied."

Omdat de bescherming van een groot aantal molens is opgeheven doorheen de tijd is een volledige screening gebeurt van dit pakket: De bescherming van 38 molens is opgeheven; tussen 1945 en 1950: 2 opheffingen; in de jaren 1950: 18; in de jaren 1960: 10; in de jaren 1970: 5; geen in de jaren 1980 en in de jaren 1990: 3. De Beddermolen werd in 2010 na heropbouw opnieuw beschermd. De verschillende motivaties voor een opheffing:

- Bouwvallig/ vervallen: 11
- Instorting: 7
- Totale vernieling (twee tijdens oorlog): 3
- Instortingsgevaar: 5
- Omvergewaaid, omgekanteld, storm, brand: 5
- Na afbraak: 4
- Verdwenen: 1
- Geen reden opgegeven: 2

Voor de individuele motivatie van de opheffing verwijs ik naar de besluitendatabank van het agentschap: besluiten.onroerenderfgoed.be

BIJLAGE

Overzichtslijst